

Disekimi sa pokello ya matsete

Leeto le qalang ka ho boloka tjhelete ho fihla ka ho tsetela tjhelete

Bukana ena e tla fana ka tlhahisoleseding ya bohlokwa ka Collective Investment Schemes (diCIS) mme e ka o thusa ho utlwisisa kamoo di ka sebediswang mabapi le ho boloka le ho tsetela.

DITLHALOSO	
Ho bala ditlhaloso pele o tswela pele ho tla ntlafatsa kutlwisiso ya hao ka ditaba tse kahare.	
Thepa	Ana ke matlotlo a kang meaho, thepa ya ka ntlong, dikoloi, jj. a tla fana ka melemo ya nakong e tlang. Kamanong le CIS, thepa e boetse e akarelletsa di-share, dibonto, didipositi, disebediswa tsa matlole a kopanetsweng kapa ditsha le mehaho.
Potfolio e leka-lekaneng	Ho etsa potfolio e leka-lekaneng ke karolo ya leano la ho tsetela le akarelletsang kotsi ya nako e telele. Kotsi ya hao e jaleha ha potfolio e tsetela ho dihlahiswa tse kang di-share, dibonto, thepa, disebediswa tsa tjhelete ya tswala, jj.
Dibonto	Bonto e ka hlalosa hamolemo e le yuniti ya sekoloto sa khampani se fanwang ke dikhampani kapa ke mmuso ho boramatsete. Dikhampani le mebuso di sebedisa dibonto ho tshehetsa ka ditjhelete diporojeke kapa ditshebetso. Dibonto hangata di na le letsatsi la ho fela bakeng sa ho lefa tjhelete e adimilweng qalong le sekgahla sa tswala se tsitsitseng kapa se feto-fetohang se fumanwang ke moadimi.
Ekgetho la kuno ya khapitale (CGT)	CGT e lefshwa ho Litšebeliso tsa Lekeno la Afrika Boroa (South African Revenue Service (SARS)) ke batho ka bomong, di-trust le dikhampani ha di rekisa thepa e nang le boleng bo eketsehileng haesale e rekwa. Sena se sebetsa ho thepa e rekilweng ka October 2001 kapa ka mora moo. Ka merero ya ho bala ho nyollwa ha lekgetho thekising ya ntlo ya hao, ntlo ya hao eo o dulang ho yona, SARS e behella ka thoko sebaka sa hao sa bodulo mme e hlokomoloha R2 milione ya pele e fumanweng ka ho rekisa. Ramatsete ya leng ho CIS o boetse o o lefella CGT ha matsete a eketseha ka boleng mme a hula letsete la hae (kapa karolo ya lona). Dikabo (dividends) le phaello e fumanweng letloleng di lefiswa lekgetho ka ditsela tse sa tshwaneng.
Sekimi sa pokello ya matsete (CIS)	CIS ke sehlahiswa sa potfolio ya letsete se sebediswang ke balaodi ba matsete kapa ke setjhaba ka kotloloho. Tjhelete ya boramatsete ya bokellwa hore ba fihlelle matsete kapa thepa ho seng jwalo ba ne ba ke ba kgonahle ho etsa jwalo ka bo mong. Ka CIS, ramatsete a ka finyella matsete ka ho jala matsete a hae ka thepa, jwalo ka di-share, dibonto, didipositi, disebediswa tsa matlole a kopanetsweng, ditsha le mehaho, jj.
Mofuta wa dibonto (Debentures)	Di-depature di tshwana le dibonto. Baadingwa (hangata ke dikhampani) ba dumela ho lefa baadimi (boramatsete) phaello bakeng sa nako e tsitsitseng ka ho ba fa dibonto tsa di-debenture. Bofelong ba nako eo, moadimi a ka rekisa bonto ka kgwebisano ya mmara kapa ka ho e fetola ho ba di-share tsa khampani, ha melao e dumela.
Dikabo	Tjhelete e lefilweng ho tswa ho diphaello tsa khampani ho beng ba diabo (shareholders). Ha didipositi tsa banka di lefa phaello, di-share tsona di lefa dikabo.
Diikhwithi	Beng ba diabo ba tshwere ikhwithi (sheba ikhwithi) dikhampaning tseo ba tsetelang ho tsona. Diphaello tsona tsa beng, kapa diikhwithi, di fa beng ba diabo ditokelo tse mmalwa ho akarelletsa le ho vouta sebokeng se akaretsang sa selemo le selemo, ho ba le lentswe tsamaisong ya khampani le shere e lekanang ka tekanyo ya dishere tseo ba nang le

	tsona tsa diphaello dife kapa dife tseo ba di fumaneng.
Ikhwithi	Ikhwithi ke shere ya kgwebo eo o e leng ya hao jwalo ka motsetedi. Mohlala o bonolo amana le ntlo eo e leng ya hao. Ha o ntse o lefa lounu ya ntlo, ikhwithi ya hao ya eketseha, e leng seo e leng sa hao thepeng. Haeba o ntse o lefella bonto, banka e ntse e na le ikhwithi ntlong ya hao.
Lekeno	Tjhelete e fumanweng letseteng ka nako e itseng, e ka ba kgwedi le kgwedi, ka kotara ya selemo, ka halofo ya selemo kapa selemo le selemo, ho itshetlehile ka sehlahiswa seo o tsetetseng ho sona. Sena se ka etsahala ka sebopeho sa phaello kapa dikabo (diprofete).
Phaello	Tefello e etswang e le ho buseletsa bakeng sa tshebediso ya tjhelete e adimilweng. Sena se amana le disebediswa tsa sekoloto: haeba o adima banka tjhelete kapa mmuso, ba o kolota.
Letsete	Tshebetso ya ho kenya tjhelete ho sehlahiswa sa letsete. (Sheba tlhaloso ya 'Thepa' ka hodimo).
Motsetedi	Mang kapa mang ya rekang dihlahiswa tsa ho tsetela a na le tebello ya ho fumana diprofete ('phaello') ka sebopeho sa kgolo le/kapa lekeno.
Molaodi wa letsete	Molaodi wa letsete ke motho kapa khampani e ngodisitsweng ho iphaphathwa le Molao wa Ditshebeletso tsa Boelets'i le Boemedi ho tsa Ditjhelete (Molao wa FAIS), ho tsamaisa thepa e leng ho potfolio lebitsong la boratsete.
JSE Limited	Kgwebisano e nang le laesense moo ho rekwang le ho rekiswa disebediswa tsa ditjhelete. Dikgwebisano tse ntjhanyana tsa setoko mona Afrika Borwa di akarelletsa ZAR X, 4AX, A2X le EESE.
Thepa e fetolehang	Thepa e leng ka sebopeho sa tjhelete kapa e ka fetolwang ho ba tjhelete. (Sena ha se bolele tjhelete ya pampiri le ya tshepe, empa akhaonte efe kapa efe e kang ya tjhelete moo o ka kgonang ho rekolla kapa ho rekisetsana matlole ka bolokolohi.).
Matsete a bokgothokgotho	Letsete le entsweng ka nako e le nngwe ke motsetedi. Dihlahiswa tsa ho tsetela tse jwalo ka CIS, di dumella boramatsete ho diposita tjhelete e nyane ha ba na le tjhelete ya ho tsetela.
Boleng ba mmaraka	Theko ya thepa mmarakeng wa ditjhelete.
Di-note (sekoloto)	Di-note ke dikonteraka tse rekisegang 'noted' le ho rekiswa ka kgwebisano.
Diphehiso tsa motsetedi kapa di-unit (di-PI)	Jwale ka ha dikhampani di fana ka dishere, dipotefoliyo tsa CIS tsona di fana ka diphehiso tsa motsetedi (di-PI). Tekanyo ya di-PI eo motsetedi a nang le yona ho potefoliyo e emela steike/karolo ya diphesente tsa potfoliyo eo a nang le yona. Haeba CIS e tsetela ho di-Unit Trust, di ka boetse tsa bitswa diyuniti.
Theko ya phehiso ya motsetedi kapa theko ya yuniti	Theko eo motsetedi a tla e lefa bakeng sa phehiso ka nngwe ya motsetedi ho potefoliyo, e balwang ka ho tlosa thwalo ya boikarabelo ho thepa ya potefoliyo mme o e arole ka palo ya diphehiso tsa motsetedi tse fanweng ke potfoliyo.
Kopanyo ya mehlodi ya letsete	Tshebetso ya ho kopanya tjhelete ya boramatsete kahare ho potfoliyo e le nngwe e tlwaelehileng ebe o sebedisa tjhelete eo ho reka thepa e leng ho potfoliyo ya boramatsete bohle.
Potfoliyo	Ho kopanngwa ha dishere le disebediswa tsa ditjhelete (thepa) tse

	tsamaiswang lebitsong la boramatsete ke molaodi wa letsete.
Thepa	Ntho e tshwarehang eo motho a ka bang le yona, ka mohlala ntlo kapa setsha. Tabeng e amanang le sekimi sa bonto ya ntlo, e akarelletsa mehaho e jwalo ka ditsi tsa mabenkele, difektheri kapa mehaho ya diofisi.
Dihahi tsa matlo	Motho kapa khampani e hahang matlo eo ho buuwang ka yona ka hodimo.
Lekeno la kgiro	Lekeno le fumanwang ke monga ntlo ya rentisang ntlo ya hae ho mohiri.
Dishere	Dishere, tse tsejwang hape e le diikhwithi, di fanwa ke khampani ho o fa karolo ya khampani, e fang wena, tokelo ya ho ba le shere phaellong ya khampani hape le thepa e setseng ha khampani e fediswa ka molao.
Disebediswa tsa ditjhelete	Lentswe le akaretsang bakeng sa dishere, dibonto, disebediswa tsa matlole a kopanetsweng, bonto ya di-debenture, jj.
(Ho fana ka) Tshireletso	Thepa e tla tiisa ho lefella ha lounu kapa boitlamo bo bong, ka mohlala, ntlo e sebediswang e le tshireletso mme e ka rekiswa ke moadimisi maemong ao lounu e sa lefella. Sena ha sea lokela ho ferekangwa le disebediswa tsa ditjhelete tse tsebahalang ka hore ke ditshireletso.
Thepa e potelletseng	Ena ke thepa eo e leng ya potfoliyo. (Sheba tlhaloso ya 'Thepa' ka hodimo).

Ditaba tse ka hare

Kgaolo 1: Selelekela sa sekimi sa pokello ya matsete [sekema sa matsete a kopanetsweng (collective investment scheme (di-CIS)]

Phapang pakeng tsa poloko le ho tsetela

Phapang ke eng pakeng tsa di-unit trust le di-CIS?

Tsela ya ho tsetela ho di-CIS

O fumana neng lekeno?

Kgaolo 2: Disebediswa tsa ditjhelete

Melemo ya ho tsetela ho ditshireletso (disebediswa tsa ditjhelete)

Dikotsi tsa ho tsetela ho ditshireletso (disebediswa tsa ditjhelete)

Kgaolo 3: Thepa

Thepa ya CIS ke eng?

Boramatsete ba fumana lekeno jwang?

O lokela ho iteanya le mang ho tsetela ho thepa

Kgaolo 4: dikoloto tsa bonto e kopanetsweng

CIS ke eng ho dikoloto tse kopanetsweng tsa bonto?

Maemo a ho tsetela dikolotong tsa bonto tse kopanetsweng

Motho eo o lokelang ho iteanya le yena hore o tsetele dikolotong tsa bonto tse kopanetsweng

Kgaolo 5: Matlole a matsete a kopanelo

CIS ke eng letloleng la matsete a kopanelo?

Na letlole la matsete a kopanelo ke mofuta wa ho tsetela moo o nang le monyetla o moholo wa tahlehelo?

Melemo ya ho tsetela matloleng a matsete a kopanelo

Seo o lokelang ho se hopola ha o tsetela ho matlole a matsete a kopanelo

O ka iteanya le mang ha o batla ho tsetela letloleng la matsete a kopanelo

Kgaolo 6: Dipotso Tse Botswang Kgafetsa mabapi le di-CIS

Batho ba ka fanang ka thuso

Kgaolo 1: Selekela sa di-CIS

Di-CIS ke di potfoliyo tsa thepa tseo boramatsete ba ka rekang phehiso ya motsetedi. "Phehiso ya motsetedi" [(thahasello ea kopanelo) "participatory interest" (PI)] ke shere ka nngwe ya motsetedi, matseteng a kopanetsweng ho bopa sekimi se le seng. Sena se dumella boramatsete ho hasanya monyetla wa bona wa kgonahalo ya kotsi ha ba ntse ba thabela melemo ya tsamaiso ya matlole ya ditsebi.

Di fana ka tsela e lokisitsweng ya kotsi bakeng sa boramatsete dikarolong kaofela ya ho nka karolo mmarakeng wa stoko, empa mefuta e fapaneng ya matlole e na le dilevele tse sa tshwaneng tsa kgonahalo ya kotsi ya ho tsetela.

Di-CIS, hape di tsebahala ka hore ke di-unit trust mona Afrika Borwa, di dumella boramatsete ba sa tshwaneng ho kopanya tjehelele ya bona ho potfoliyo e kopanetsweng mme di fana ka phehiso ya motsetedi kapa di-unit. Potfoliyo ena e tsamaiswa ke balaodi ba matsete ba ditsebi ba behang tjehelele e kopanetsweng ya boramatsete ditelelaseng tse sa tshwaneng tsa thepa le dikarolo tsa indasteri tsa mmaraka. Sena se etsa hore di-CIS e be kgetho e ipabolang bakeng sa boramatsete ba qalang.

Tjehelele ena e kopanetsweng e tsetelwa ho thepa ya dishere tsa selehae le tsa matjhabeng kapa diikhwthi tsa dikhampani tse thathamisitsweng ho kgwebisano, dibonto, thepa, disebediswa tsa matlole a kopanetsweng, jj. Boleng ba kakaretso e kopanetsweng bo arolwa ka dikarolo tse nyane tse lekanang tse bitswang phehiso ya motsetedi kapa di-unit, tse fuwang boramatsete.

Example:

$$\frac{\text{The market value of all assets} + \text{The income received and receivable} - \text{The expenses paid and payable}}{\text{The market value of all assets in the portfolio.}}$$

Di-CIS ke motjha o moholo ka ho fetisisa wa ho tsetela ka theko o fumanehang ho boramatsete ba Afrika Borwa mme di rateha haholo kaha di fana ka melemo ya akhaonte ya polokelo (empa ntle ho tiiso ya tjehelele ya hao e tsetetsweng hore e tla dula e tsitsitse bakeng sa matlole a tsetelang ho ikhwthi) ka boiketlo ba ho kgona ho tsetela mmarakeng wa tsa ditjehelele ka nako e telele.

E nngwe ya ditshobotsi tse hlhelleltseng tsa CIS ke hore boramatsete ba arolelana dikotsi le melemo ya letsete la bona ho CIS ho lekana le phehiso ya bona ya motsetedi kakaretsong ya CIS. Thepa ya potfoliyo ya CIS e tshwarwa lebitsong la boramatsete ke balaodi ba ditrase kapa bahlokamedi. Mona Afrika Borwa, sena se bolela dibanka tse kgolo.

Ho na le mefuta e mene e ka sehloohong ya di-CIS, e leng tse tsetelang ho:

- disebediswa tsa ditjehelele

- thepa
- dikoloto tsa bonto e kopanetsweng
- matlole a matsete a kopanelo

A re qale ka phapang pakeng tsa poloko le ho tsetela, e tla latelwa ke ho sheba kamoo di fapanang le di-CIS, le kamoo o ka tsetelang ho tsona.

Phapang pakeng tsa poloko le ho tsetela

Tabeng ya 'poloko' le ho 'tsetela' hangata di sebediswa ka ho fapanyetsana, empa ho na le phapang e ikgethang. Tlhaloso e molemo ke hore o boloka ka nako e kgutshwane empa o tsetela ka nako e telele.

Ho boloka	Ho behella tjehelete ka thoko eo o ka kgonang ho e fihlella ka potlako, ho na le kotsi e fokolang ya tahlehelo kapa e le siyo ho hang, bakeng sa theko ya nakong e tlang kapa maemo a tshohanyetso. Tjehelete e bolokwang ka tlwaelo e kena akhaonteng ya banka mme hangata e na le poello e lekanyeditsweng haholo ka sebopeho sa tswala. Kotsi feela e amehang ke ho hloleha ho ka bang teng ha banka.
Ho tsetela	Ho reka thepa e jwalo ka dishere, distoko, dibonto, bonto ya di-debenture, matlole a kopanetsweng (lebitso le leng la di-CIS), kapa thepa hore o fumane poello ya tjehelete. Boramatsete ba lebelletse hore boleng ba matsete a bona bo tla hola hore ba finyelle pakane ya nako e telele jwalo ka peho ya meja e nang le boiketlo. Ho tsetela ka tlwaelo ho na le menyetla e itseng e phahameng ya kotsi. Tabakgolo ke hore ha o sebedisa menyetla e mengata, o tla ba le menyetla e molemo ya ho fumana poello e phahameng, empa hape le ditahlehelo.

Phapang ke eng pakeng tsa di-CIS le di-unit trust?

Ana ke mabitso a fapaneng bakeng motjha o tshwanang wa ho tsetela. Molao wa Taolo ya Sekimi sa Pokello ya Matsete, Nom.45 wa 2002 o atlehile ho fetola lebitso la "di-unit trust" ho ba "sekimi sa pokello ya matsete", e leng polelo e tsebahalang matjhabeng. Unit trust ke mofuta o le mong wa CIS, ha dinaheng tse ding di-CIS di ka ba ka sebopeho se seng, ho akarelletsa le dikhampani tsa ho tsetela. Molao o bolela ka "phehiso ya motsetedi" ho sekimi, ho fapana le "yuniti" letloleng la unit trust. Le hoja polelo e fetotswe, boramatsete ba ntse ba sebedisa "diyuniti" le "di-unit trust".

Tsela ya ho tsetela ho di-CIS

Le hoja ho le bonolo ho utlwisisa di-CIS, ho na le mofuta e mengata e fapaneng eo o ka kgethang ho yona. Ho molemong wa hao ho iteanya le moeletsu wa tsa ditjehelete ya tjaetsweng monwana ya ka o thusang ho utlwisisa hore o tsetela ho eng. Moeletsu wa hao a ka o thusa ho kgetha mofuta o molemo wa potfoliyo ya ho tsetela ho finyella ditlhoko tsa hao tse kgethehileng mme a ka hlahloba tekanyo ya kgonahalo ya kotsi eo o ikemiseditseng ho e nka, ho itshetlehile ka:

- dilemo, bophelo bo botle le palo ya batho ba itshetlehileng ka wena
- lekeno, tsebo ya ditjehelete, le thepa e nngwe e fetolehang
- dipakane tsa ho tsetela
- takatso ya kgonahalo ya kotsi

O fumana neng lekeno?

- Lekenno le abelwa boramatsete ka dikgwedi tse ding le tse ding tse tshelletseng. Boramatsete ba ikarabella bakeng sa sekoloto sa lekgetho lekeno le lefshwang.
- Lekenno la CIS ya thepa le nkwa e le tswala ho latela Molao wa Lekgetho la Lekenno.
- Boramatsete ba boetse ba lefiswa lekgetho la kgolo ya matsete a bona, le tsejwang ka lekgetho la kuno ya khapitale, ha ba rekisa phehiso ya motsetedi ya bona.
- Bakeng sa merero ya lekgetho, lekenno le lefiswa lekgetho ka 18% (sekgahla sa 2020). Boramatsete ba ka tleleima ho lokollwa lekgethong ho itshetlehile ka dilemo tsa bona. Batho

ba leng ka tlase ho dilemo tse 65 ba ka tleleima R23 800 mme ba leng ka hodimo ho 65, R34 500.

Example:

A 66 year old who earns R40 000 in interest can claim R34 500 as an exemption.

The remainder R5 500, is taxed at 18%, to arrive at a tax liability of R990.

- Mabapi le lekgetho la kuno ya khapitale, batho ba lefiswa lekgetho ho ya ka phaello eo ba e etsang ha ba rekisa matsete a bona. Selemo le selemo SARS e etsa qeto mabapi le palo le sekgahla sa tjehelete ya moputso o o fumanang. Ka mohlala, bakeng sa batho ba rekisang letsete la bona ka 2020, sekgahla sa lekgetho la moputso e ne e le 40% bakeng sa lekgetho lefe kapa lefe la kuno ya khapitale ho eksese ya R40 000.

Example:

Your initial investment of R25 000 has grown to be worth R130 000 when you eventually sell it.

- Capital gain: $R130\ 000 - R25\ 000 = R105\ 000$
- You pay no tax on the first R40 000

$R105\ 000$ (your profit) – $R40\ 000$ (your tax-free portion) = $R65\ 000$ (which will be taxed at 40%) 40% of $R65\ 000 = R26\ 000$	You will pay R26 000 in capital gains tax
---	--

Kgaolo 2: Disebediswa tsa ditjhelete

CIS e ka tsetela feela ho disebediswa tsa ditjhelete. Sesebediswa sa ditjhelete ke '**tshireletso**' eo o ka kenang dipuisanong ka yona le ho fapanyetsana e nang le boleng ba tjehelete. Ditshireletso ke dishere, pheiso ya motsetedi sekiming se seng sa pokello ya matsete, dibonto, bonto ya di-debenture le di-note. Ditshireletso di jwalo ka dibonto le dishere di ka rekwa, tsa fapanyetsanwa kapa ho rekiswa.

Ho tsetela ho ditshireletso ho na le melemo le dikotsi.

Melemo ya ho tsetela ho ditshireletso

- Ha e bitse tjehelete e ngata mme e bonolo**

Pokello ena ya matsete ha e bitse tjehelete e ngata bakeng sa batho mme ba ka tsetela tjehelete e nyane ho yona. Sena se etsa hore ho kganahale hore batho ba bangata ba tsetele thepeng e potelletseng eo ka tiwaelo ba neng ba ke ke ba kgona ho e reka, jwalo ka dishere

ho Johannesburg Stock Exchange (JSE) kapa diphapanyetsano tse ntjha tsa setoko tse jwalo ka ZAR X, 4AX, A2X le EESE.

- **Kotsi ya ho jala matsete**

Pokello ya matsete e ka nna ya tsetelwa ho mefutafuta ya thepa e potelletseng. Kotsi e amanang le letsete la hao e hasanngwa mahareng a thepa e sa tshwaneng tse potelletseng. Haeba thepa efe kapa efe ho tsena e sa sebetsa hantle (kapa ho ba le tahlehelo), seo ha se bolele hore letsete la hao ka kakaretso le ka se sebetse hantle kaha ho na le thepa e nngwe e ka nngang ya sebetsa hantle. Ho kgothalletswa hore o tsetele mefuteng e sa tshwaneng ya potfoliyo, ka mohlala ho ikhwithi, lekeno, kapa potfoliyo e lekalekaneng (e nang le mefuta e sa tshwaneng ya matsete). O ka boela wa tsetela ho dipotfoliyo tsa thepa e tsetelang naheng disele. Kamehla hopola ho buisana pele ka dikgetho tsena le moeletsisi wa hao wa tsa ditjhelete.

- **Dipoello tse ntle**

Ha o tlohela tjhelete ya hao ka nako e telele, o ba le monyetla o moholwanyane wa hore letsete la hao le ka eketseha. Letsete le leng ho CIS ho ditshireletso le ka rekiswa neng kapa neng, leha ho le jwalo ho kgothalletswa hore o tsetele tjhelete bonyane ka dilemo tse tharo ho ya ho tse hlano. Boleng ba phehiso ya motsetedi ya CIS ho ditshireletso e fetofetoha le mmara, kahoo ha o tsetela ka nako e telele, o tla ba le monyetla o moholwanyane wa ho rua molemo kgolong ya nako e telele. Lebaka la sena ke hobane boleng ba phehiso ya motsetedi ya CIS ho ditshireletso bo ka ya hodimo kapa tlase, ho itshetlehile ka ho fetofetoha ha mmara. Haeba motho a tsetetse bakeng sa nako e telele, a ka lebella ho bona molemo o tsitsitseng wa kgolo ya nako e telele.

- **Tsamaiso ya letsete ya setsebi**

Mookamedi wa CIS o tsamaisa matsete a hao ka tefiso e itseng mme o lokela ho ngodiswa ka tsela eo le Financial Sector Conduct Authority (FSCA). O ka letsetsa setsi sa boikopanyo (sheba tlasa batho ba ka fanang ka thuso) ho fumana haeba mookamedi wa CIS o ngodisitswe le FSCA, o ka boela wa fumana tlhahisoleseding ka dihlahiswa tsa ditjhelete tseo ba dumelletseng ho di rekisa. Mookamedi wa CIS o sebedisa khampani e nngwe bakeng sa tsamaiso ya thepa ho motsamaisi wa thepa wa setsebi, eo ka tlwaelo e leng financial service provider (FSP) e ngodisitsweng ho iphaphatha le Molao wa Ditshebeletso tsa Boeletsisi le Boemedi ho tsa Ditjhelete (Molao wa FAIS).

Molao wa Taolo ya Sekimi sa Pokello ya Matsete o na le ditlhokahalo tse Hantle le tse Loketseng bakeng sa mookamedi wa CIS ho tsamaisa le ho sebetsana le sekimi sa CIS. Mookamedi wa CIS a ka se fuwe laesense haeba a sa finyelle ditlhokahalo tsena tse hlokalalang. Ho fumana laesense le ho tjhelwa monwana, FSP e lokela ho ba motho ya tshepahalang le ya nang le botshepehi bo sa sekisetseng.

Kakaretso e kgotshwanyane ya ditlhokahalo tsena e ka tsela e latelang: Motho o

Melemo ya matsete a CIS

- Ha e bitse tjhelete e ngata mme e bonolo
- Kotsi ya ho jala matsete
- Dipoello tse ntle
- Tsamaiso ya letsete ya setsebi
- Dikgetho tse sa tshwaneng
- O fumana ka ho hlakileng boleng ba letsete la hao

lokela:

- ho ba le ditshwaneleho tse hlokaahalang
- ho finyella bonyane ba tekanyo e behilweng ya boiphihlelo
- ho phetha ditlhahlobo tsa taolo
- ho hlaolela le ho boloka bokgoni ba setsebi ka thuto e tswelang pele

Ho phaella moo, ha ba lokela:

- ho fumanwa ba le molato wa botlokotsebe, kapa ho fumanwa ba le molato wa ho qhekella (nyeweng ya ditokelo tsa botho), boitshwaro bo sa lokelang mosebetsing, kapa ho hloleha ho phetha boikarabelo ba bona jwalo ka motshwaredi wa tsa ditjhelete.
- ho fumanwa ba le molato wa bohlaswa kapa tshebediso e fosahetseng ke sehlopha sa ditsebi
- ho fumanwa ba le molato ke mokgatlo ofe kapa ofe wa bolaodi kapa ho nkwelwa laesense kapa ho emiswa ka nakwana
- ho amohuwa tokelo ya ho tsamaisa khampani efe kapa efe

Dikgetho tsa ho tsetela tse sa tshwaneng

Dikgetho tsa ho tsetela tse sa tshwaneng di ka kgethwa, ka mohlala:

- matsete a bokgothokgotho
- matsete a debit order
- ho fetohela ho potfoliyo e nngwe

- **Kamehla o tseba eo e leng ya hao**

Kamehla o tsebiswa hore o na le bokae, jwalo ka ditheko tsa motsetedi di phatlalatswa letsatsi le letsatsi. O ka bala boleng ba CIS ya hao ka ho atisa palo ya phehiso ya motsetedi eo e leng ya hao ka theko ya phehiso ya motsetedi ya potfoliyo eo o tsetetseng ho yona.

Ka mohlala, haeba boleng ba PI ke R10 mme o na le di-PI tse 200 kapa di-unit, jwale kakaretso ya letsete la hao ke $10 \times 200 = R2\ 000$. O fumana di-PI tse eketsehileng ha letsete la hao le fumana lekeno. Boleng ba di-unit le bona bo ya eketseha ha boleng ba thepa e potelletseng bo eketseha (kgolo ya khapitale).

Boleng ba letsete la hao bo itshetlehile ka kakaretso ya boleng ba mmara ba thepa yohle e leng ho CIS ya hao. Boleng ka tlwaelo bo setwa ka nako e itseng e leng 16h00 kapa qetellong ya letsatsi la tshebetso.

O ka boela wa fumana boleng ba letsete la hao haeba o fuwa boleng ba potfoliyo le palo ya di-unit tse fanwang ke potfoliyo. Mohlala o bonolo e tla ba:

R1 milione (kakaretso ya boleng ba di-PI tse 100 tsa potfoliyo) $\div$ **10** (palo ya di-PI tseo e leng tsa hao)
= R100 000

Haeba o na le phehiso ya motsetedi ho potfoliyo e nang le diphehiso tsa motsetedi tse 100 (di-unit) tsa boleng ba R1 milione, letsete la hao le na le boleng ba R100 000.

Dikotsi tsa ho tsetela ho ditshireletso (disebediswa tsa ditjhelete)

- Ka dikhetso tse kahodimo ho 1 600 tse fumanehang hona jwale, ho kgetha CIS e ka ba qeto e sithabetsang.
- Ha se dipotfoliyo kaofela kapa matlole a bopilweng ka ho lekana: bokgoni ba mookamedi wa letsete ba ho etsa diqeto tse nepahetseng tsa ho tsetela bo ya fapana.

- Matlole a mang a lefisa tefello e phahameng ya botsamaisi, le tefiso ya tshebetso, e ka fokotsang phaello ya hao.
- Matsete ana ha a fane ka tiisetso. Ha ho na tiisetso ya phaello, kapa tiisetso ya hore o ka se lahlehelwe ke tjhelete. O ipeha kotsing ya mmara kapa ditshireletso o eketsehang kapa o fokotsehang ka boleng ka nako e telele.

O lokela ho itenya le mang ho tsetela ho ditshireletso

Iteanye le FSP ya tjhaetsweng monwana kapa mookamedi wa CIS ka ho toba. Motsetedi ya nang le boiphihlelo a ka reka le ho rekisa CIS ho ditshireletso inthaneteng ka thuso ya mookamedi wa CIS kapa a sebedisa metjha ya inthanete ya di-FSP.

O ka kopa dikgothalletso ho tswa ho moeletsi wa tsa ditjhelete (hape ya tsejwang e le broukara ya inshoreense moo ba sebetsang bakeng sa dikhampani tsa inshoreense kapa dibroukara) kapa o ka kopa ba lelapa le metswalle ba kileng ba sebedisa moeletsi wa tsa ditjhelete ka katleho. Ho fumana moeletsi wa ditjhelete ya tjhetsweng monwana ya sebetsang sebakeng sena, hlahloba websaete ya FSCA kapa letsetsa setsi sa mehala.

Kgaolo 3: Thepa

Thepa ya CIS ke eng?

CIS e leng ho thepa e dumella sehlopha boramatsete ho bokella dirisose tsa bona tsa ditjhelete le ho tsetela ka ho toba ho thepa. Sehlopha se ka tsetela ho mefuta e sa tshwaneng ya thepa kae kapa kae toropong ya bona, naheng kapa lefatsheng ka bophara. Ho na le mefuta e mengata e fapaneng eo o ka kgethang ho yona, ho akarelletsa le indasteri, difektheri, kapa ditsi tsa mabenkele.

Seo o lokelang ho se tseba ka ho tsetela ho thepa

- Mona Afrika Borwa, di-CIS tsa thepa ho hwebisana ka tsona ho JSE.
- Boramatsete ba lokela ho reka bonyane diphehiso tsa motsetedi tse 100 ka nako.
- Ho reka le ho rekisa diphehiso tsa motsetedi ho jwalo ka ho reka le ho rekisa dishere khampaning e ngodisitsweng bakeng sa kgwebisano.
- O ka se kgone ho reka diphehiso tsa motsetedi ho CIS ya thepa ka debit order ya kgwedi le kgwedi.
- O ka fumana theko ya diphehiso tsa motsetedi ho CIS ya thepa websaeteng ya JSE, koranteng le websaeteng ya Association for Savings and Investment South Africa (ASISA).

Boramatsete ba fumana lekeno jwang?

Boramatsete ba fumana karolo ya lekeno la kgiro le fumanehang ho thepa ya ntlo. Ha boleng ba thepa ya ntlo bo eketseha, boleng ba letsete la hao le lona le ya eketseha, hape le lekeno la kgiro leo o le fumanang.

O lokela ho itenya le mang ho tsetela ho thepa

Iteanye le FSP e tjhaetsweng monwana.

Dikoloto tsa bonto e kopanetsweng

CIS ke eng ho dikoloto tse kopanetsweng tsa bonto?

Sekimi sa dikoloto tsa bonto e kopanetsweng se adima dihahi tsa matlo tjhelete ya boramatsete hore ba hahe matlo. Tjhelete ena adimilweng bakeng sa ho haha matlo e tswa ho boramatsete ba tshwanang le wena ha o tsetela lounung ya bonto. Lounu ya bonto e ngodiswa ka ntlo, sena se etsa hore ntlo ena e hahilweng e be tshireletso bakeng sa lounu. Haeba sehahi se sa kgone ho lefella

lounu, jwale ntlo eo e ba ntlo ya sekimi mme se ka rekisa ntlo ho kgutlisa letsete la sona.

Lekeno le tswang ho dikoloto tsa bonto e kopanetsweng

- Boramatsete ba fumana feela phaello e fumanwang tjheleteng e adimilwang dihahi kgwedi le kgwedi. Ha ho na kgolo ya khapitale tjheleteng e tsetetsweng.
- Phello e fumanwang ke motsetedi ka tlwaelo e phahame ho feta phaello e fumanwang ho akhaonte ya banka. Lebaka la sena ke kotsi e phahameng e amanang le letsete lena ho feta la akhaonte ya banka.

Maemo a ho tsetela dikolotong tsa bonto tse kopanetsweng

- Letsete e ba le tsitsitseng bonyane ka nako ya dilemo tse hlano. Jwalo ka motsetedi o ka se kgone ho khansela letsete la hao pele ho feta dilemo tse hlano. Mookamedi wa CIS a ka nna a dumella ho lokolla diphehiso tsa hao tsa motsetedi pele ho nako, empa o tla itshetleha ka kahlole ya hae e molemo le haeba ho na le tjehele e fumanehang.
- Matlole a motho ka mong a na le dithibelo tse behilwang le ditjeho tsa ho lokolla tjehele pele ho nako. Ho bohlokwa ho hlahloba ditokomane tsa hao tsa letlole mme o botse moeletsisi wa hao wa tsa ditjehele ka ditjeho tsa kotlo ya ho hula tjehele pele ho nako haeba di le teng.

Motho eo o lokelang ho iteanya le yena hore o tsetele dikolotong tsa bonto tse kopanetsweng

Iteanye le mookamedi wa sekimi se ngodisitsweng wa sekimi sa bonto e kopanetsweng eo o batlang ho tsetela ho yona. Dintlha tsena di ka fumanwa websaeteng ya mookamedi kapa dingolweng tsa bona tsa mmaraka.

Kgaolo 5: Matlole a matsete a kopanelo

CIS ke eng letloleng la matsete a kopanelo?

Ho fapana le mofuta e meng ya sekimi sa pokello ya matsete, letlole la matsete a kopanelo le ka tsetela ho mofuta ofe kapa ofe wa thepa kapa dithepa tse tswakaneng empa a ka tsetela ka bophara ho selekanyetswa se itseng ka ho kgetheha. Mofuta ona wa ho tsetela o fana ka tshepiso ya poello e phahameng empa o boetse o jere kotsi e phahameng ya ho lahlehelwa ke letsete le itseng la hao kapa letsete kaofela.

Baokamedi ba letlole la matsete a kopanelo ba na le tsela e pharaletseng ha ba etsa diqeto tsa hore ba lokela ho tsetela jwang, neng le mofuta wa thepa eo ba lokelang ho tsetela ho yona. Letlole ka leng le na le melao ya lona, le tshwanela hamolemo boramatsete ba tswetseng pele haholo - batho ba nang le boiphihlelo bo lekaneng ho utlwisisa dikotsi le melemo ya menyetla ya letsete.

Matlole a matsete a kopanelo a iketseditse botumo ba ho hloleha ho fana ka poello mme a lefisa ditefiso tse phahameng haholo. Ka April 2015, Afrika Borwa e qadile ho laola matlole a matsete a kopanelo e le sekimi sa pokello ya matsete se laolwang ke Molao wa Taolo ya Sekimi sa Pokello ya Matsete, nom 45 wa 2002.

Ka January 2020, ho ila ha kena tshebetsong Tekanyetso ya ho Kgethollwa ya Letlole la Matsete a Kopanelo ya ASISA. Matlole ohle a matsete a kopanelo a tla kgethollwa le ho arolwa ka dihlopha, ho tla etsa hore ho be bonolo bakeng sa boramatsete ho bapisa matlole le ho fumana le tla dumellana le takatso ya bona ya ho ipeha kotsing.

Na letlole la matsete a kopanelo ke mofuta wa ho tsetela moo o nang le monyetla o moholo wa tahlehelo?

Sebopeho sa matlole a matsete a kopanelo a bolela hore a na le tshobotsi ya kotsi e phahameng. Profaele ya kotsi ya letlole la matsete a kopanelo e itshetlehile ka taelo kapa ditaelo tse fanweng ke boramatsete letloleng leo. Ditaello tse ding e ka ba tse se nang botswalle, ha tse ding tsona di etseditswe ho lebisa tlhokomelo ho sireletsa le ho fana ka dipoello tse tlase tse sa tsitsang.

Matlole a matsete a kopanelo a ntse a na le kotsi empa baokamedi ba matlole a matsete a kopanelo mona Afrika Borwa ba ipakile e le ba hlokolosi ho feta bomphato ba bona ba matjhaba. Matlole a matsete a kopanelo ke a bonaletsang ho feta pele mme a laolwa ka tsela e phahameng ke FSCA.

Ho fokotsa kotsi, boramatsete ba lokela ho kgetha mookamedi wa CIS le mookamedi wa kotsi ya ho tsetela ya nang le tlaleho e ntle. Ka hodimo ho tsohle, boramatsete ba lokela ho buisana le moeletsisi wa matsete ya ngodisitsweng ho fana ka keletso ka matlole a matsete a kopanelo

Melemo ya ho tsetela matloleng a matsete a kopanelo

- Dikarolo tsa Tekanyetso ya ho Kgethollwa ya Letlole la Matsete a Kopanelo di etsa ho be bonolo bakeng sa boramatsete ho hlahloba le ho bapisa matlole le ho kgetha letlole le tshwanelang hamolemo profaele ya kotsi ya bona le dipotfoliyo tsa matsete. Sheba: <https://www.asisa.org.za/standards-guidelines-codes/standards/>
- Baokamedi ba matlole a matsete a kopanelo ba na le dikgetho tsa ditsela tsa ho tsetela tse eketsehileng ho feta baokamedi ba mofuta e meng ya ho tsetela.
- Matlole a matsete a kopanelo a fana ka monyetla wa ho finyella poello e phahameng ho feta kamoo ho ka kgonehang ka mofuta e meng ya ho tsetela.
- Matlole a matsete a kopanelo a Afrika Borwa a laolwa haholo.

Seo o lokelang ho se hopola ha o tsetela ho matlole a matsete a kopanelo

- Matlole ao o tla dumellwang ho tsetela ho ona a tla itshetleha ka hore na o motsetedi ya ikemetseng (bonyane ba letsete le lekanyetswa ke letlole le itseng) kapa ramatsete ya ikemetseng (bonyane ba letlole la R1 million).
- Mona Afrika Borwa, matlole a mangata a lefisa 1% ya tefiso ya tsamaiso le karolo ya diphesente, ka mohlala 20% ya dipoello, tefiso ya tshebetso. Karolo e qetellang e tla kena tshebetsong haeba poello ya hao e le kahodimo ho tekanyetso e itseng.
- Ditefiso di a fapana ho itshetlehile ka matlole a matsete a kopanelo ao o a kgethang. Mohlala o bonolo o shebahala ka tsela ena:
  - O na le R1 milione (bonyane jwalo ka motsetedi ka mong) eo o tla e tsetela letloleng la matsete a kopanelo.
  - Sepheo sa letlole la matsete a kopanelo ke ho fana ka poello ya 13%, mme boemong bona e tla ba R130 000.
  - O tla lefiswa R10 000 e le tefiso ya botsamaisi E KOPANE le R26 000 – 20% e nngwe ya phaello ya R130 000 - haeba bonyane e hola ka tekanyetso ya 13%.
- Matlole a matsete a kopanelo e ka ba a se nang botswalle kapa a hlokolosi tseleng ya ho etsa dintho. Kgetha letlole la hao ka bohlale.

O ka iteanya le mang ha o batla ho tsetela letloleng la matsete a kopanelo

Iteanye le FSP e tjhaetsweng monwana kapa mookamedi wa CIS.

Kgaolo 6: Dipotso Tse Botswang Kamehla

Q: Ke mang ya lokelang ho tsetela ho CIS?

A: Mang kapa mang ya batlang ho bokella maruo ka nako e lekalekaneng ho ya nakong e telele mme a ikemiseditse ho finyella sena ka ho amohela kgonahalo e itseng ya kotsi ya tahlehelo.

Q: Ke hloka bokae hore ke tsetele?

A: Ho itshetlehile ka mofuta wa potfoliyo. Dipotfoliyo tse ding di hloka tjehelete e lekanang le R200 ka kgwedi, empa dipotfoliyo tse ngata di lebelletse hore o tsetele bonyane tjehelete e ka bang R300 ho ya ho R1 000 ka kgwedi (ho tloha ka 2020).

Q: Ditsela tsa ho lefa ke dife?

A: O ka lefa kgwedi le kgwedi o sebedisa di-debit order kapa ditefello tsa bokgothokgotho, ho itshetlehile ka ditlhokahalo tsa letlole.

Q: Ditefiso le ditjhaje tse amehang ke bokae?

A: Ditjeho tsa ho tsetela ho CIS di ya fapana ho ya ka baokamedi le disikimi. Jwalo ka motsetedi, o lokela ho itlwaetsana le ditjeho tsa amehang. Ditsheyehelo tse behilweng, tse jwalo ka tsamaiso ya selemo le selemo, molaodi wa traste le ditefiso tsa botsamaisi, di hulwa ho tswa ho potfoliyo ya letsete. O ka nna wa lefiswa tefiso ya qalong ha o qala ho tsetela empa ha se e qobellang, mme baokamedi ba bang ba CIS ba kgetha ho se lefise. Dipotfoliyo tse ding di tjhaja tefiso ya tshebetso haeba letsete le finyella ditekanyetso tsa tshebetso tseo ho dumellanweng ka tsona

Q: Na ke lokela ho lefa lekgetho tjeheleteng ya phaello?

A: Phaello le dikuno tsa khapitale tsa di-CIS di lefiswa lekgetho. Bakeng sa batho ba leng dilemong tse ka tlase ho 65, ba lokollwa ho lekgetho la R23 800 phaellong e fumanweng, athe mang kapa mang ya leng ka hodimo ho dilemo tse 65 o tla lokollwa ho lekgetho la R34 500 phaellong e fumanweng. Mabapi le lekgetho la kuno ya khapitale, batho ba lefiswa lekgetho ka sekgahla sa 40% ya moputso oo ba o fumanang ha ba rekisa. Manane ana ke a 2020 mme a fetolwa selemo le selemo. Etela www.sars.co.za bakeng sa manane a moraora kaha a fetoha selemo le selemo.

Q: Na di-CIS di fana ka dikabo le kabo ya lekeno?

A: Ha ho na melao e laolang dikabo kapa kabo ya lekeno. Dipotfoliyo tse ding di tsetela lekeno la hao hape ha tse ding tsona di aba karolo ya diphesente tsa diphaello. O ka buisana le mookamedi wa CIS haeba - le hore ke kgafetsa hakae - lekeno le abjwang ho tswa sekimeng. Hlokomela: Letlole le lokela ho aba lekeno bonyane hang ka selemo pele ho fela selemo sa lekgetho, empa lekeno lena le ka tsetelwa hape.

Q: Na nka tloha ho potfoliyo e nngwe ho ya ho e nngwe?

A: Ee, o ka etsa jwalo. O ka rekisa diphehiso tsa motsetedi tseo o nang le tsona ho potfoliyo e nngwe mme wa tsetela tjehelete eo o e fumaneng ho e nngwe. Ho na le ditjhaje tse amehang, le diphello tse ka bang teng tsa lekgetho tseo o ka ratang ho buisana ka tsona le moeletsu wa hao wa ditjhelete.

Q: Nka sala morao jwang tlaleho ya tshebetso ya di-CIS tsa ka?

A: O ka sala morao tlaleho ya tshebetso ya letsete la hao dikoranteng tse kgolo le diwebsaeteng tsa ditjhelete. Ditlaleho tsa selemo le selemo kapa tsa halofo ya selemo di tla o boloka o kgema le dinako nakong e telele. Ditlhahlobo tsa mmara ke tsona ke sesupo se setle sa tshebetso ya CIS ya hao.

Q: Melemo le dikotsi tsa ho tsetela ho di-CIS ke efe?

A: Molemo wa bohlokwa wa di-CIS ke hore e fa boramatsete bokgoni ba ho etsa hore thepa ya bona e fapafapane, ha kotsi e kgolo ke hore dipotfoliyo tse ngata di reka diikhwithi le ditshireletso tse ding tse itshetlehleng ka mmara o sa tsitsang.

Ntlha 1: Afrika Borwa e sebedisa mofuta wa 'twin peaks' (o sebedisang badisa ba babedi) wa taolo. Ho disa ho hlahelwa ditjheleteng le bophelo bo botle ba dikhampani tsa matsete ke boikarabelo ba Prudential Authority (PA). Financial Sector Conduct Authority (FSCA) e laola boitshwara ba baokamedi mmarakeng wa sekimi sa pokello ya matsete.

Ntlha 2: Molao oa Setsi sa Bohlale ba Lichelete (Financial Intelligence Centre Act (FIC)) e fana ka ditlhokahalo tse lwantshang boshodu ba ditjhelete (money laundering) tsa molao wa Financial Intelligence Centre Act wa 2001. E abelana boikarabelo bona le FSCA.

Batho ba ka fanang ka thuso

Financial Sector Conduct Authority (FSCA)

Ho netefatsa sekimi sa letsete kapa moabi wa ditshebetso tsa ditjhelete [financial services provider (FSP)] / moeletsu wa tsa ditjhelete o molaong o ka iteanya le FSCA.

Telefounu (ya sebetsang ka mehala)	012 428 8000
Setsi sa Mehala:	0800 20 3722 (FSCA)
Nomoro ya fekse	012 346 6941
Aterese ya imeili	info@fsc.co.za / enquiries@fsc.co.za / complaints@fsc.co.za
Aterese ya poso	P.O. Box 35655, Menlo Park, Pretoria 0102
Aterese ya sebaka	Riverwalk Office Park, Block B, 41 Matroosberg Road, Ashlea Gardens, Pretoria 0081
Websaete	www.fsc.co.za

Bakeng sa tlhahisoleseding e eketsehileng ya thuto ya tsa ditjhelete ya moreki, iteanye le **Consumer Education Department ya FSCA.**

Imeili	CED.Consumer@fsc.co.za
Websaete	www.fscamoney.co.za

Financial Intelligence Centre (FIC)

Haeba o belaela ditshebetso tsa boshodu ba ditjhelete, iteanye le Compliance and Prevention Contact Centre se leng ho FIC.

Telefounu	0860 222 200
Fekse	0860 333 336
Aterese ya poso	Private Bag X177, Centurion 0046
Aterese ya sebaka	Doornkloof 391-Jr, Centurion 0157
Websaete	www.fic.gov.za

South African Reserve Bank (SARB)/Prudential Authority (PA)

Ho tlaleha disekimi tse seng molaong tsa ho diposita-le ho ntsha tjhelete, iteanye le SARB/PA.

Telefounu	012 313 3911/0861 12 7272
Fekse	012 313 3758
Imeili	SARB-PA@resbank.co.za
Aterese ya poso	Prudential Authority, South African Reserve Bank, P.O. Box 8432, Pretoria 0001
Aterese ya sebaka	South African Reserve Bank, 370 Helen Joseph Street, Pretoria 0002
Websaete	www.resbank.co.za

Monamodi bakeng sa Financial Services Providers (Monamodi bakeng sa FAIS)

Bakeng sa ditlitlebo tse amanang le baeletsi ba tsa ditjhelete le bafani ba sehlahiswa sa tsa ditjhelete/di-FSP iteanye le Mohlokomedi wa FAIS.

Telefounu	012 762 5000
Sharecall	086 066 3274
Fekse	011 348 3447
Imeili	info@faisombud.co.za
Ditlitlebo mabapi le tshebetso ya rona	hestie@faisombud.co.za
Dipotso ka boemo ba ditlitlebo	enquiries@faisombud.co.za

Aterese ya poso	P.O. Box 74571, Lynnwood Ridge, 0040
Aterese ya sebaka	Kasteel Park Office Park, Orange Building, 2nd Floor, 546 Jochemus Street, Erasmus Kloof, Pretoria, 0048
Websaete	info@faisombud.co.za

Association for Savings and Investments South Africa (ASISA)

Haeba o batla ho fumana ho eketsehileng mabapi le ho boloka le ho tsetela tjhelete, o ka iteanya le ASISA.

Telefounu	021 673 1620
Imeili	info@asisa.org.za
Aterese ya poso	PO Box 23525, Claremont 7735
Aterese ya sebaka	Bridge House, Boundary Terraces, 1 Mariendahl Lane, Newlands, Cape Town 7700
Websaete	www.asisa.org.za

© 2020 FSCA

BOITLHALOSO

Tlhahisoleseding e leng bukaneng ena e fanwe ke Financial Sector Conduct Authority (FSCA) bakeng sa merero ya tlhahisoleseding feela. Tlhahisoleseding ena ha e emele keletso ya molao, ya setsebi, kapa ya tsa ditjhelete. Le hoja ho entswe sohle se matleng ho netefatsa hore ditaba tse kahare di na le thuso le hore di nepahetse, FSCA ha e fane ka tiiso, tshepiso kapa tiiso tabeng ena mme ha e amohele boikarabelo bofe le bofe ba molao kapa boikarabelo bakeng sa ditaba tse kahare kapa ho nepahala ha tlhahisoleseding e fanweng, kapa bakeng sa tahlehelo efe kapa efe kapa tshenyo e ka hlahang ka ho toba kapa ka tsela e sa tobang mabapi le ho itshetleha ka ho sebedisa tlhahisoleseding e jwalo. Ntle le haeba ho boletswe ka tsela e nngwe, copyright ya tlhahisoleseding kaofela monga yona ke FSCA. Ha ho na tlhahisoleseding e leng bukaneng ena e ka etswang dikopi tse ding kapa ho fetisetswa kapa ho sebediswa hape ka mokgwa ofe kapa ofe kapa metjha efe kapa efe ya phatlalatso ntle le haeba ho fumanwe pele tumello e ngotsweng e fumanweng Ofising ya FSCA ya Lekgotla le Akaretsang.